

IDC koppelt kennis van praktijk, o

Sinds eind 2013 kent de bloembollen- en vasteplantensector zijn eigen Innovatie- en Demonstratie Centrum (IDC). Het is gevestigd bij PPO in Lisse en brengt praktijk, onderzoek en onderwijs bij elkaar. Het is een nieuwe manier om met innovatie en kennisvragen aan de slag te gaan. In dit artikel komen drie voorbeelden aan de orde die illustreren wat het IDC kan betekenen.

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: René Faas

De tijd dat elke onderzoeksvraag via het PT kans maakte op honorering en geld ligt achter ons. Ondernemers die nu met vragen komen, kunnen bijvoorbeeld terecht bij het Innovatie- en Demonstratie Centrum (IDC) voor de bollen en vaste planten. Het IDC, gevestigd bij PPO in Lisse, zoekt bij vragen van ondernemers partijen die support kunnen

geven om deze vragen op te lossen. De ene keer leidt dit tot onderzoek, de andere keer tot een stageopdracht.

INNOVATIE SNIJHYACINT

“De markt voor snijhyacint groeit. Grote kopers willen meer stuks, maar dat is met de huidige arbeidsintensieve manier van werken eigenlijk niet te doen.” Dat zegt Ferdinand van Haaster van P.J.G. van Haaster uit Zwaanshoek, een van de vier deelnemers in het IDC-project Innovatie teelt snijhyacint. De andere drie zijn Van Haaster Vijfhuizen, Kwekerij Oud Breeland uit De Zilk en Leo van Schie uit Noordwijkerhout. Zij werden door Sam van Egmond, directeur bemiddelen bij Hobaho, in contact gebracht met andere partijen, zoals PPO, de KAVB en de Rabobank.

‘Het is de smeerolie die je nodig hebt’

“Dat heeft al veel opgeleverd aan nieuwe kennis en contacten”, aldus Van Haaster. “Wat we willen is nu duidelijk: een duurzame en beheersbare manier om meer snijhyacinten te gaan broeien.” Het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat broei op water wel de oplossing is, maar hoe dat technisch kan, is nog niet duidelijk. “PPO heeft gekeken of de systemen uit de tulpenbroei-erij bruikbaar zijn. Dat is niet het geval. De tulp is veel steviger dan de hyacint. Bij het optrekken blijven de omringende tulpen staan, maar hyacinten niet. Bij hyacint is de afgelopen jaren al heel wat geprobeerd met broei op water; tot nu toe zonder resultaat.” Via het IDC is de groep in contact gekomen met studenten van TU Delft. “Die kijken met een frisse blik naar de vragen die wij hebben. Het resultaat is een model waarmee we aan de slag kunnen. We willen recirculerend broeien. We staan nu op het punt om een kunststofproducent te vinden die bereid is om een model te maken dat we kunnen testen. We zijn er nog niet, maar we zijn in een jaar tijd wel een

Samantha Dooijenburgh en Haye van Leeuwen

flinke stap verder gekomen. Juist voor bedrijven in deze sector is de rol van het IDC belangrijk. Het is de smeerolie die je nodig hebt.”

DUURZAAMHEIDSSCAN

Discussies vanuit de maatschappij over duurzaamheid zette een aantal telers aan het nadenken. Hoe duurzaam is mijn bedrijf eigenlijk? Waar kan ik dat mee bepalen? Wel een vraag, geen antwoord. Het IDC ging met deze vraag van de telers aan de slag en vond in partner KAVB een partij die hierin tevens een interessante stageopdracht zag. Met als gevolg dat sinds 1 maart 2015 Vincent van Adrichem bij de KAVB werkt aan een duurzaamheidsscan voor de teelt en broei-erij van bloembollen. Van Adrichem is student Greenport Business and Retail aan Hogeschool Inholland in Delft. Als derdejaars student voert hij zijn stage van twintig weken uit bij de KAVB. De duurzaamheidsscan waarvoor hij de basis gaat leggen tijdens zijn stage moet bedrijven snel een beeld geven van de mate van duurzaam werken. Na een nadere bestudering van teelt en broei-erij is Van Adrichem op bezoek gegaan bij een aantal bedrijven. “Ik heb gevraagd wat ze verwachten van een duurzaamheidsscan en wat ze

Vincent van Adrichem

nderzoek en onderwijs

denken er aan te hebben. Ook heb ik met een aantal medewerkers van PPO overleg gehad." Uit de gesprekken met de ondernemers hield Van Adrichem een duidelijke boodschap over. "De telers gaven aan dat de scan niet te veel tijd mag vragen. Een aantal van hen vindt vergelijking met collega-bedrijven belangrijk, anderen gaven aan het goed te vinden als de scan aangeeft welke vervolgstappen het bedrijf kan zetten om op bepaalde onderdelen nog duurzamer te worden."

Inmiddels is Van Adrichem zo ver dat hij aan de opzet van de scan kan gaan beginnen. Die zal bestaan uit een aantal hoofdthema's, zoals bodem en bemesting, plantgezondheid, energie, water, biodiversiteit en gewasbescherming voor de teelt. Bij de broeierij ligt de nadruk op onderwerpen zoals energie, gewasbescherming en water. "Wat vooral lastig is, is het bepalen van de scores. Daarbij moet alles zo feitelijk mogelijk worden weergegeven."

Als half juli de stage voorbij is, zal de scan nog niet klaar zijn. "Ik zorg voor de inhoudelijke invulling van de scan. Na mij wil de KAVB dit najaar een groep studenten van InHolland verder laten werken aan de scan. Zij zullen zich

richten op het maken van de scan voor toepassing via het internet en een goede verwerking van de gegevens."

SPEURHOND

Het klinkt als een utopie: niet de mens maar de hond speurt in het veld zieke planten op. Toch zou het zo maar kunnen, stellen Samantha Dooijenburgh en Haye van Leeuwen. Samantha is vierdejaars student dier- en veehouderij op Inholland te Delft. Haye volgt op dezelfde school Tuinbouw & Agribusiness. Beiden werken aan een IDC-project bij Naktuinbouw in Roelofarendsveen om zieke gewassen te detecteren met een speurhond. Samantha zorgt voor de dierkundige inbreng. "Ik ben gaan kijken of er in andere sectoren voorbeelden zijn van ziektes die door honden zijn op te sporen. En die zijn er: bijvoorbeeld een ziekenhuisbacterie en bepaalde vormen van kanker bij mensen. Ook zijn er ratten die mijnen kunnen opsporen. En iedereen kent op de luchthaven de honden die verdovende middelen ruiken. Daar gaat het uiteindelijk ook om: alles heeft een geur. De vraag is of je een hond zodanig kunt trainen dat hij al in een heel vroeg stadium van infectie een zieke plant kan ruiken. Hoe train je zo'n hond en zijn er al

Over het IDC

Het IDC is nu bijna anderhalf jaar operationeel. Een aantal activiteiten is al uitgevoerd. Er zijn drie kennisarena's georganiseerd: biobased kansen, energie en sensorbased farming. Er wordt nog een kennisarena bewaren en bewerken bloembollen georganiseerd. Diverse masterclasses zijn uitgevoerd, met name gericht op bedrijfshygiëne, marketing en veredeling. Er volgen nog masterclasses over veredeling, onderzoek doen, internationale handel en plantgezondheid en teelttechniek. Kennis wordt gedeeld via de website www.bloembollenweb.nl en er is een intensive samenwerking met het Flower Science Center en het Greenport programmabureau. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke nieuwsbrief voor de regio. Met name vanuit de betrokken partners van het IDC zijn er totaal 24 Businesscases ingediend. Hiervan zijn er 17 goedgekeurd en lopend. Bij elke Businesscase zijn minimaal twee ondernemers betrokken, waarvan in elk geval een uit de Greenport Duin & Bollenstreek. Lees meer op de IDC pagina op www.BloembollenWEB.nl. Meer informatie: projectleider mw. Barry Looman, Barry.looman@wur.nl of tel. 0252-462 181.

Het IDC ondersteunt en stimuleert ondernemers in de Greenport Duin & Bollenstreek bij kennis- en innovatievragen. Het IDC wordt mogelijk gemaakt door het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkelingen van de EU en een bijdrage van de provincie Zuid-Holland.

vergelijkbare voorbeelden? Die heb ik gevonden. Er is een hond die overleden vleermuizen kan ruiken. Deze helpt bij onderzoek naar het effect van windmolens op de vleermuizenstand." Haye van Leeuwen heeft uitgezocht welke bloembolgewassen en vaste planten op oppervlakte belangrijk zijn en welke ziektes van belang zijn in deze gewassen. "Daarna ga ik onderzoeken of die ziektes ook zijn op te sporen. Voor zuur in tulpen is dat niet zo moeilijk, maar voor virussen lijkt dat veel lastiger. Het virus zelf is niet te ruiken, maar een met virus geïnfecteerde plant zal waarschijnlijk een andere geur verspreiden."

Voor beiden zit de stage er deze zomer op. Ze zullen adviseren om aan hun stage nog een vervolg te geven. Ze zien mogelijkheden genoeg voor een verdere verdieping. De keurmeester die met een hond komt controleren? Ze zien het als een mogelijkheid. "Eén hond kan tot twaalf verschillende geuren herkennen. En het reukvermogen van een hond is duizenden malen beter dan dat van de mens", aldus Samantha.